



მაია ბლიაძე

გეოგრაფია

მოსწავლის რვეული

დამატებითი სავარჯიშოები



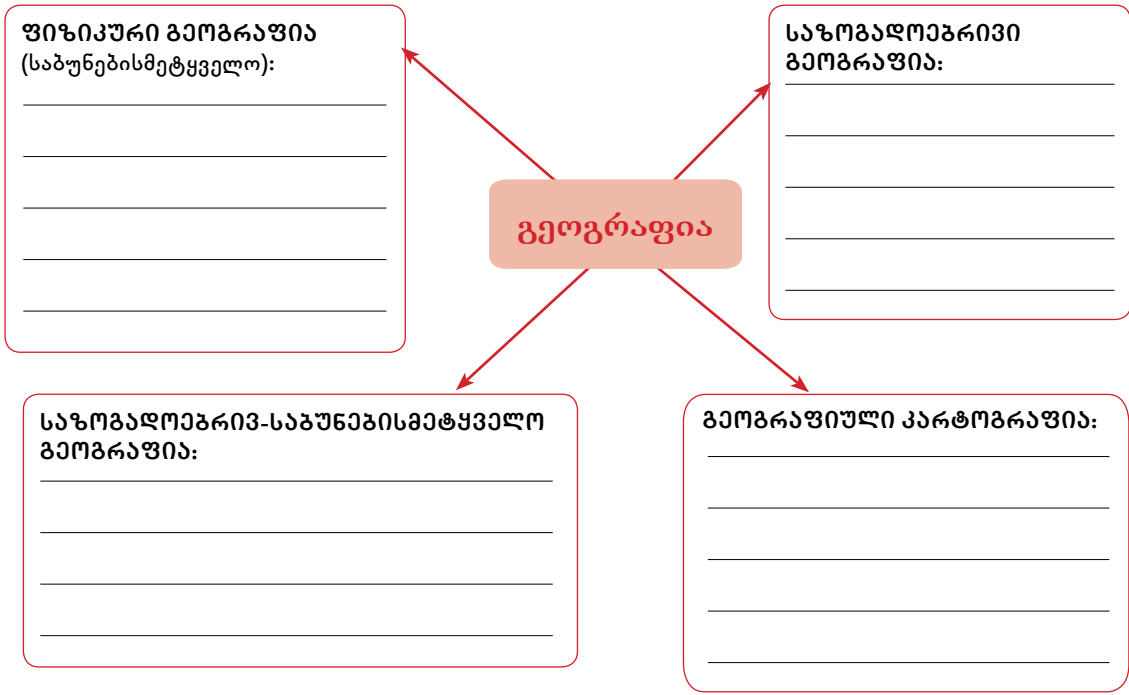
სულაკაურის
გამომცემლობა

1
თემა

დედამიწა



1. გაიხსენე გეოგრაფიულ მეცნიერებათა სისტემაში შემავალი გეოგრაფიული დარგები და შეავსე ცხრილი:



2. დააკვირდი სურათებს და აღწერე, რომელი ბუნებრივი და ანთროპოგენული ობიექტებია მათზე გამოსახული:



1. გაანალიზე ერთოსთენეს რუკა (ქვემოთ) და უპასუხე შეკითხვებს:

ა. როგორ წარმოედგინათ ძველ ბერძნებს დედამიწა?

ბ. როგორ არის განაწილებული რუკაზე წყალი და ხმელეთი?

გ. ხმელეთის რომელ ნაწილებს იცნობდნენ ძველი ბერძნები?

დ. როგორ წარმოედგინათ მათ მსოფლიო ოკეანე?

ე. დაადგინე იმ ტერიტორიების თანამედროვე სახელწოდებები, რომელთაც ძველი ბერძნები უწოდებდნენ: კუნძულ იერნას, ჰერკულესის სვეტების სრუტეს, პონტოს ევქსინოსს, კუნძულ ტაპრობანს.



2. შემოხაზე სწორი პასუხი:

ა) რას ნიშნავს სიტყვა „გეოგრაფია“?

- ა. პლანეტების აღწერას; ბ. ბუნებრივი პირობების აღწერას;
 გ. დედამიწის აღწერას; დ. სასარგებლო წიაღისეულის აღწერას.

ბ) გეოგრაფია, როგორც მეცნიერება ჩაისახა:

- ა. საბერძნეთში; ბ. ჩინეთში;
 გ. ეგვიპტეში; დ. იტალიაში.

გ) ვინ დაამკვიდრა ტერმინი „გეოგრაფია“:

- ა. არისტოტელემ; ბ. სტრაბონმა;
 გ. ერატოსთენემ; დ. პტოლემემ.

დ) ჩამოთვლილთაგან რომელი მიეკუთვნება გეოგრაფიული კვლევის ტრადიციულ მეთოდს?

- ა. აეროკოსმოსური; ბ. მათემატიკური;
 გ. სოციოლოგიური; დ. კარტოგრაფიული.

ე) დედამიწის გარშემო პირველ მოგზაურობას ხელმძღვანელობდა:

- ა. ქრისტეფორე კოლუმბი; ბ. ვასკო და გამა;
 გ. ფერნანდო მაგელანი; დ. მარკო პოლო.

ვ) ვინ იყვნენ პირველი მოგზაურები?

- ა. ეგვიპტელები; ბ. ბერძნები;
 გ. რომაელები; დ. ფინიკიელები.

ზ) რომელ საუკუნეში დამთავრდა დედამიწის ზედაპირის აღწერა:

- ა. XIX ს. ბ. XX ს. გ. XXI ს. დ. XVIII ს.

თ) ვინ დაარქვა მრავალ გეოგრაფიულ ობიექტს, მათ შორის ევროპას („ერებ“) და აზიას („ასუ“) სახელი?

- ა. რომაელებმა ბ. ფინიკიელებმა
 გ. ეგვიპტელებმა დ. ჩინელებმა
 ე. ინდოელებმა

ი) დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენების ეპოქაა:

- ა. X-XII სს. ბ. XV- XVII სს.
 გ. XII-XV სს. დ. XVI-XVIII სს.

3. გამოიცანი მოგზაურები აღწერილობის მიხედვით:

ა. პირველმა იმოგზაურმა დედამიწის გარშემო:

ბ. პირველი მოგზაურია, რომელმაც მთელი აზია შემოიარა:

გ. გამოთვალა დედამიწის ზომები, დაამკვიდრა სიტყვა „გეოგრაფია“:

დ. დაამტკიცა დედამიწის სფერულობა:

ე. ამერიკის კონტინენტს „ახალი სამყარო“, მოგვიანებით კი „ამერიკის მიწები“ უწოდა:

ვ. პირველმა მიაღწია ამერიკის ნაპირებს:

4. დააკვირდი რუკას და უპასუხე კითხვებს:



ა. რომელი მოგზაურის ექსპედიციის მარშრუტია ნაჩვენები რუკაზე?

ბ. რომელ სრუტეს ეწოდა ექსპედიციის მეთაურის სახელი და სად მდებარეობს იგი?

გ. რა გეოგრაფიული მნიშვნელობა ჰქონდა ამ ექსპედიციას

5. ნასწავლი და დამატებითი მასალის გამოყენებით შეავსე ცხრილი:

დიდი გეოგრაფიული აღმოჩენები

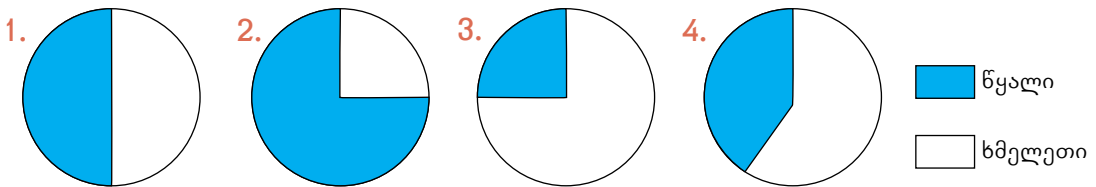
წინაპირობები	მიზეზები	შედეგები
პოლიტიკური:		
რელიგიური:		
სოციალურ- ეკონომიკური:		
სამეცნიერო და ტექნოლოგიური:		
ისტორიულ- გეოგრაფიული:		

1. რით აიხსნება, რომ დედამინის პოლარული რადიუსი ეკვატორულ რადიუსზე 21 კმ-ით ნაკლებია?

2. გამოთვალე 1°-იანი რკალის სიგრძე კილომეტრებში ეკვატორის გასწვრივ შემდეგი ფორმულის გამოყენებით: (აჩვენე გამოთვლის პროცესი)

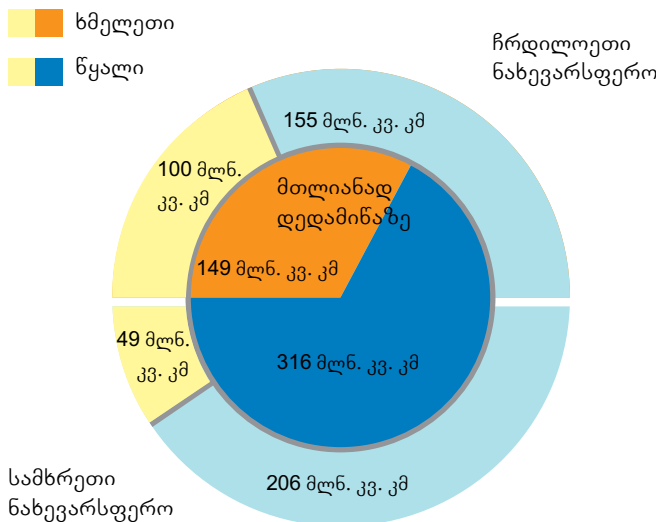
1°-იანი რკალის სიგრძე (კმ) = დედამინის გარშემოწერილობა ეკვატორის გასწვრივ (კმ): დედამინის გარშემოწერილობაზე (გრადუსები)

3. რომელ ნახაზზეა სწორად ნაჩვენები დედამინაზე ხმელეთისა და წყლის განაწილება?



4. რას ასახავს მოცემული დიაგრამა?

- ა. დედამინის ზედაპირზე მსოფლიო ოკეანისა და შიდა წყლების განაწილებას;
- ბ. ოკეანეებისა და კონტინენტების ფართობებს;
- გ. მხოლოდ ოკეანეების ფართობებს;
- დ. დედამინაზე ხმელეთისა და წყლის განაწილებას ნახევარსფეროების მიხედვით.



1. გამოიყენე სასაათო სარტყლების რუკა და შემოხაზე სწორი პასუხი:

ა) დედამიწაზე დღე-ღამის მონაცვლეობის მიზეზია:

- ა. დედამიწის მოძრაობა თავისი წარმოსახვითი ღერძის გარშემო;
- ბ. დედამიწის მოძრაობა ორბიტის გარშემო;
- გ. დედამიწასა და მზეს შორის მანძილის ცვლილება;
- დ. დედამიწის სფერულობა.

ბ) რამდენ სასაათო სარტყლად იყოფა დედამიწა?

- ა. 10;
- ბ. 14;
- გ. 13;
- დ. 24.

გ) რამდენი საათია განსხვავება აფრიკის უკიდურეს დასავლეთ და აღმოსავლეთ წერტილებს შორის?

- ა. 6 საათი;
- ბ. 4 საათი;
- გ. 5 საათი;
- დ. 3 საათი;

დ) რა მიმართულებით უნდა გადავწიოთ საათის ისრები ტოკიოდან პარიზისკენ მოგზაურობისას?

- ა. წინ;
- ბ. უკან;
- გ. ისრები არ უნდა გადავწიოთ;
- დ. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

2. სასაათო სარტყლების რუკის გამოყენებით უპასუხე შეკითხვებს:

ა) რომელი საათია თბილისში, თუ ლონდონში 12 საათია?

- ა. დილის 4 საათი;
- ბ. საღამოს 8 საათი;
- გ. 16 საათი;
- დ. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

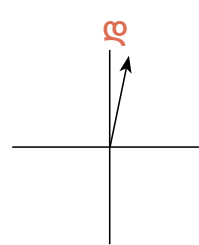
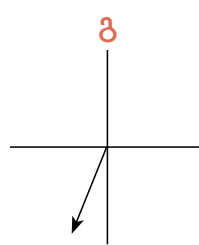
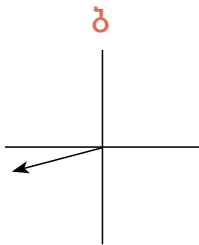
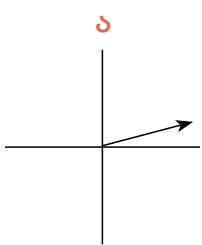
ბ) რომელი საათია ბერლინში, როცა თბილისში 20 საათია?

- ა. დილის 6 საათი;
- ბ. 18 საათი;
- გ. 12 საათი;
- დ. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

გ) გემმა კამჩატკის ნ-კ (რუსეთი) 12 სექტემბერს დილის 8 საათზე დატოვა და ლოს-ანჯელესის (აშშ) პორტში 24 სექტემბერს 12 საათზე შევიდა. რა დრო მონდომა გემმა ამ გზას?

- ა. 13 დღე-ღამე;
- ბ. 15 დღე-ღამე;
- გ. 10 დღე-ღამე;
- დ. 12 დღე-ღამე.

1. დაადგინე, ჰორიზონტის რომელ მხარეს აჩვენებს ისარი სქემაზე:



- ა. _____
 ბ. _____
 გ. _____
 დ. _____

2. შემოხაზე სწორი პასუხი:

ა) რომელი არ არის ჰორიზონტის შუალედური მხარე:

- ა. ჩრდილო-დასავლეთი; ბ. სამხრეთ-ჩრდილოეთი;
 გ. სამხრეთ-აღმოსავლეთი; დ. ჩრდილო-აღმოსავლეთი.

ბ) ჰორიზონტის მხარე, რომლის აზიმუტია 250 გრადუსი, არის:

- ა. ჩრდილო-დასავლეთი;
 ბ. სამხრეთ-დასავლეთი;
 გ. ჩრდილო-აღმოსავლეთი;
 დ. სამხრეთ-აღმოსავლეთი;
 ე. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

გ) აზიმუტი იცვლება:

- ა. 0-180 გრადუსებს შორის; ბ. 0-360 გრადუსებს შორის;
 გ. 0-300 გრადუსებს შორის; დ. 90-270 გრადუსებს შორის;

დ) ჰორიზონტის მხარე, რომლის აზიმუტია 250 გრადუსი, არის:

- ა. ჩრდილოეთი; ბ. დასავლეთი;
 გ. აღმოსავლეთი; დ. სამხრეთი;
 ე. არც ერთი პასუხი არ არის სწორი.

